

برآورد ارزش اقتصادی-توریستی و عوامل مؤثر بر تمایل به پرداخت گردشگران به منظور استفاده از خدمات تفریحی سواحل جزیره کیش

محمدعلی اسعدی^۱، محمدنور مهیا^{۲*}، مهدی الهی^۳

۱- دانشجوی دکتری اقتصاد کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، پست الکترونیکی: a.asaadi68@yahoo.com

۲- دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده ادبیات، دانشگاه تربیت مدرس، پست الکترونیکی: mohayya1@yahoo.com

۳- دانش‌آموخته کارشناسی ارشد اقتصاد کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، پست الکترونیکی: elahi.mehdi2007@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۹۷/۱۰/۱۴

* نویسنده مسوول

تاریخ دریافت: ۹۷/۳/۳

چکیده

هدف این پژوهش برآورد ارزش اقتصادی-توریستی سواحل جزیره کیش با استفاده از روش ارزشگذاری مشروط (CVM) است. برای بررسی عوامل مؤثر بر میزان تمایل به پرداخت افراد، الگوی لاجیت به روش حداکثر راستنمایی برآورد گردید. داده‌های مورد نیاز از طریق تکمیل پرسشنامه و به صورت الکترونیکی از ۲۵۶ بازدیدکننده منطقه مذکور در سال ۱۳۹۷ جمع آوری گردید. نتایج مدل لاجیت نشان داد که متغیرهای جنسیت، وضعیت تأهل، تحصیلات، درآمد ماهیانه فرد و تمایلات زیست‌محیطی تأثیر مثبت و مبلغ پیشنهادی، سن، هزینه پاسخگو، بومی بودن، اقامت شبانه در ساحل و مدت زمان هر بازدید تأثیر منفی و معنی داری بر مقدار انتظاری تمایل به پرداخت گردشگران دارند. از دیگر نتایج تحقیق نشان داد که متوسط تمایل به پرداخت گردشگران ۱۹۲۶ تومان برآورد شد و با در نظر گرفتن این میزان، ارزش کل توریستی سالانه آن حدود ۳۲۷۴/۲ میلیون تومان برآورد گردید.

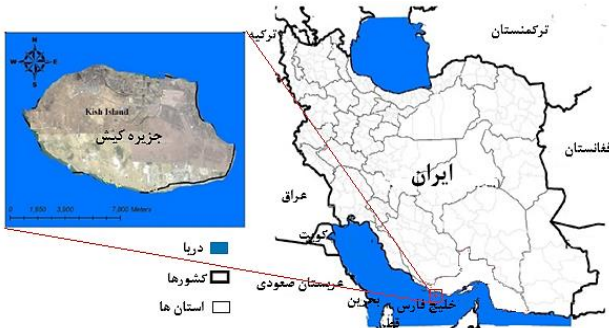
کلمات کلیدی: تمایل به پرداخت، ارزش توریستی، ارزشگذاری مشروط، کیش.

۱. مقدمه

و شهری-روستایی و پویایی سایر بخش‌های اقتصادی از مهمترین آنها محسوب می‌شود (Heidari Chapane, 2008). منابع طبیعی و زیست‌محیطی در توسعه و پویایی بسیاری از اشکال و گونه‌های صنعت گردشگری نقش اصلی را ایفاء می‌کنند که برخی از آنها عبارت‌اند از اکوتوریسم، توریسم مناطق روستایی و ساحلی، توریسم ماجراجویی و مناطق تفرجگاهی (Guo et al., 2001). از این رو ضروری است ارزش اقتصادی آنها مشخص شده و پیش از انجام و اجرای هرگونه طرح و پروژه‌های گردشگری، ارزیابی زیست‌محیطی بسیار لازم و ضروری می‌نماید. اگرچه ارزش کالاهای تفریحی برای مردم و سیاست‌گذاران ناچیز جلوه می‌کند؛ گرایش شدید مردم به تفریح و گردشگری طی سالیان

امروزه گردشگری و اقتصاد گردشگری نه تنها برای بسیاری از کشورها به منزله یکی از منابع مهم اقتصادی تبدیل (Amirnajad, 2009; Agaraj and Murati, 2009; and Khalilian, 2006) و در حال تبدیل شدن به یکی از ارکان‌های اصلی اقتصاد تجاری جهان است (Sharpley, 2002)، بلکه به دلیل سازوکار منحصر به فرد اقتصادی خود از آن به عنوان صادرات نامرئی نیز یاد می‌شود (Sausmarez, 2007). گردشگری به عنوان صنعت و خدمات، منافع اقتصادی فراوانی برای میزبان به همراه دارد که ایجاد فرصت‌های شغلی مستقیم و غیرمستقیم، افزایش درآمد، کاهش نابرابری‌های ناحیه‌ای

خدمات ترابری نام برد (Bond Consulting Engineers, 2005). در شکل (۱) موقعیت جغرافیایی منطقه مورد مطالعه در ایران نشان داده شده است.

شکل ۱: موقعیت جغرافیایی جزیره کیش

جزیره کیش از نظر محیط زیست طبیعی، یکی از بکرترین مناطق خلیج فارس است. استعدادهای طبیعی و موقعیت ویژه آن زمینه بهره برداری جهانگردی و تجاری از آن را در حد قابل توجهی فراهم ساخته است. سواحل کم نظیر این جزیره مرجانی، نه تنها در فصول گوناگون سال، بلکه در طول یک روز، در ساعات مختلف جلوه های بدیع و گوناگون و بسیار زیبایی از طبیعت را به تماشا می گذارد (Imani Khoshkhou and Ayoubi, 2010). با توجه به اهمیت این موضوع، پژوهش حاضر در پی آن است که به این سوال پاسخ دهد که ارزش اکوتوریستی منطقه سواحل جزیره کیش چقدر است؟ و همچنین گردشگران تا چه میزان حاضرند در ازای استفاده از امکانات این منطقه هزینه کنند؟

۲. بررسی وضع موجود و گذشته موضوع

جزیره کیش بعنوان مهمترین قطب گردشگری کشور در چند سال گذشته با رشد و توسعه ای همه جانبه توانسته است جایگاه خود را در میان مقاصد مطلوب گردشگری منطقه نیز ارتقاء بخشد، به گونه ای که در حال حاضر، این جزیره سالانه پذیرای بیش از یک میلیون و هشتصد هزار گردشگر داخلی و خارجی است که برای بهره مندی از امکانات مطلوب و جاذبه های گردشگری این جزیره مرجانی راهی کیش می شوند.

توسعه دارای دو وجه زیر بنایی و رو بنایی است. جزیره کیش از مشکلات عدیده ای در خصوص برق و آب رنج می برد که

اخیر، نشان دهنده ارزش بالای این نوع منابع است. این در حالی است که ارزش گذاری این منابع با مشکلاتی همراه است؛ چون بازاری برای قیمت گذاری آنها وجود ندارد و از این رو، نمی توان به آسانی ارزش آنها را تعیین کرد (Brun, 2002). روش های مختلفی برای ارزش گذاری محیط زیست وجود دارد و بر اساس نوع بازاری که کالاهای زیست محیطی در آن ارزش گذاری می شوند، طبقه بندی صورت می گیرد. رهیافت های ارزش گذاری اثرات زیست محیطی شامل رهیافت های مبتنی بر بازار، رهیافت های بازار جایگزین و رهیافت های بازار فرضی می باشد (Gutman, 2007). یکی از مهمترین رهیافت های مستقیم ارزش گذاری بازار فرضی، ارزش گذاری منافع محیط زیستی به صورت ارزش گذاری مشروط می باشد که از مهمترین و مناسب ترین روش ها محسوب می شود (Amirnajad and Khalilian, Mitchell and Carson, 1989) (2006).

در ایران، آمارها و اطلاعات موجود نشان دهنده سهم بسیار اندک از درآمد جهانی گردشگری به رغم جاذبه های بسیار بالای آن است. شواهد نشان می دهد که گردشگری ایران هنوز نتوانسته است سهم بازار شایسته خود را به دست آورد و این امر نه به دلیل فقدان جاذبه های طبیعی یا آثار باستانی و یا شرایط آب و هوایی است، بلکه صرفاً محصول بینش مدیریت و نرم افزار موجود در این صنعت است (Samadian et al., 2009). جزیره کیش در میان جزایر ایرانی خلیج فارس، مهم ترین و پر سابقه ترین کانون گردشگری است. این جزیره با ویژگی های جغرافیایی خاص خود که در زمینه توسعه جهانگردی منطقه ای و جهانی دارد، در میان همه جزایر ایرانی خلیج فارس تنها منطقه ای است که همه دوره ها مورد توجه ویژه قرار گرفته است و خصوصاً در نیم قرن اخیر سرمایه گذاری سنگینی برای توسعه و ارتقا آن صورت گرفته است (Ghanbari and Khani Gharieh Gapi, 2010). از سوی دیگر، ویژگی جزیره کیش از نظر جلب گردشگر و نیز توسعه اقتصادی فرامرزی در آن به عنوان منطقه آزاد تجاری موجب شده تا افرادی با فرهنگ های متفاوت به صورت موقت یا دائم در آن استقرار یابند و به عنوان جزیره ای کوچک، با پیشینه کم و پایدار در زمینه گردشگری، به دلیل اهمیت تاریخی و زیبایی جاذبه هایش می تواند مسافران خارجی و حتی ساکنان محلی را به خود جلب کند. گونه های مختلف این جاذبه ها را می توان طبیعی یا فرهنگی، جشنواره ها، رویدادها، فعالیت های گوناگون و متفاوت، تسهیلات ساخته شده به منظوری خاص، مهمان نوازی و

قراردادند. نتایج بررسی آنها حاکی از تمایل به پرداخت ماهیانه ۷۳ پروئی خانوارهای بهره‌مند بود. (Risén et al., 2017) به بررسی ارزش غیربازاری استفاده از جلبگرهای ساحلی برای تولید بیوانرژژی و بیوزیستی از طریق تمایل به پرداخت شهروندان محلی پرداختند. در پژوهشی دیگر، Enriquez-Acevedo et al., (2018) به بررسی تمایل به پرداخت برای خدمات اکوسیستم سه ساحل کلمبیا پرداختند. نتایج بررسی این محققین، حاکی از آن است که پاسخ‌دهندگان بالای ۷۰ درصد تمایل به پرداخت جهت نگهداری از خدمات اکوسیستم این سواحل را دارند.

Ahmadian et al., (2011) ارزش اقتصادی - تفریحی آبنگ‌های مرجانی جزیره کیش را با بهره‌گیری از روش ارزشگذاری مشروط موردبررسی قراردادند و متوسط تمایل به پرداخت گردشگرانی که با غواصی و قایق‌های کف شیشه‌ای از این منبع بازدید کرده‌اند به ترتیب ۴۵۶۰۰ و ۱۶۸۴۰ ریال برآورد نموده‌اند. (Rasekhi et al., 2012) با استفاده از روش ارزشگذاری مشروط، میانگین تمایل به پرداخت گردشگران به منظور استفاده تفریحی از ساحل دریای خزر را ۳۱۸ تومان به ازای هر گردشگر برای هر بازدید و ارزش تفریحی سالانه ساحل را ۳/۲ میلیارد تومان برآورد کردند. (Raheli et al., 2013) ارزش تفریحی و عوام مؤثر بر تمایل به پرداخت گردشگران از آبشار آسیاب خرابه شهرستان جلفا را بررسی نموده و میانگین تمایل به پرداخت در بین بازدیدکنندگان را ۴ هزار ریال و ارزش تفریحی سالانه این جاذبه را ۳۸۰ میلیون ریال برآورد کردند. (Servati et al., 2016) به برآورد عیار اقتصادی - توریستی ژئومورفوسایت های جزیره قشم با استفاده از روش ارزشگذاری مشروط پرداختند. در این پژوهش متوسط تمایل به پرداخت گردشگران برای هر بازدید ۸۳۴۱/۴ ریال و ارزش توریستی سالانه این ژئومورفوسایتها ۴۱۷۰۶/۹ میلیون ریال برآورد گردیده است. در مطالعه دیگری Karami et al., (2016) در پژوهشی متوسط تمایل به پرداخت بازدیدکنندگان برای استفاده تفریحی از پارک ناژوان در اصفهان را با استفاده از روش ارزشگذاری مشروط (CVM)، ۱۵۳۰ ریال برآورد کردند. از دیگر تحقیقات در ایران می‌توان به مطالعات Moghadasi et al., (2015) و Khodaverdizadeh et al., (2011) نیز اشاره کرد.

بر اساس مطالعات انجام‌شده تجزیه و تحلیل عوامل مؤثر بر خواسته‌های مردم از نقطه نظر اقتصادی و اجتماعی می‌تواند به پیش‌بینی نیازها و کاستی‌های مناطق توریستی و تلاش در جهت

نشان از عدم رشد زیر ساخت‌ها همگام با رشد جمعیت و نیازهای کیش است. نکته ای که در حقیقت باید به آن توجه کرد فصل مشترک و پشتیبانی دو وجه توسعه (روبنایی و زیر بنایی) از یکدیگر است. اقدامات فعلی بیشتر متمرکز بر نیازهای فعلی و رفع مشکلات جاری است، در حالیکه توجهی به دغدغه‌های روانی، ذهنی، اقتصادی مردم در آینده ندارد. احداث اسکله، بندرگاه‌ها و بازسازی‌های عمرانی بایستی متناسب با چشم‌انداز مقتضی و در واکنش به واقعیت‌های پیش رو باشد. آنچه که ضروری بنظر می‌رسد، اینست که روند توسعه کیش باید با سرعت بیشتری ادامه یابد و برنامه‌های متنوعی باید به تدارکات فعلی اضافه شود. فقدان برنامه ریزی مناسب گردشگری برای کیش از ضعف‌های عمده سناریوهای نوشته شده برای آینده کیش است که نویسنده در این مقاله در صدد توجه به این بخش و توجیه ضروریات و اهمیت صنعت گردشگری برای اقتصاد، فرهنگ و زیست بوم کیش خواهد بود.

۳. بررسی مبانی نظری و پیشینه علمی موضوع

درباره برآورد تمایل به پرداخت گردشگران ساحلی و عوامل مؤثر بر آن، مطالعات نسبتاً کمی در داخل و خارج از کشور صورت گرفته است و بیشتر مطالعات درباره ارزشگذاری اقتصادی به سایر مناطق گردشگری، همچون تالاب‌ها، پارک‌ها و جنگل‌ها محدود می‌شود. در این بخش به بعضی از مطالعات صورت گرفته اشاره می‌شود. (Chen et al., 2003) با استفاده از روش هزینه سفر (TC^۱)، کل ارزش اقتصادی منابع تفریحی ساحل شرقی جزیره Xiamen چین را بیش از ۵۳ میلیون دلار در سل و مازاد مصرف‌کننده را در هر بازدید، ۱۶/۹ دلار آمریکا محاسبه کردند. (Shrestha et al., 2007) در مطالعه مطبوعیت زیست‌محیطی محدوده رودخانه آپالاجیکولا در فلوریدا، به سنجش تقاضای بازدیدکنندگان پرداخته و متوسط تمایل به پرداخت بازدیدکنندگان برای هر روز را ۷۴/۱۸ دلار برآورد نموده‌اند. در مطالعه دیگری Ojeda et al., (2008) ارزش اقتصادی خدمات محیط‌زیست فراهم آمده از طریق بهبود کیفی جریان‌های آبی در مناطق کم آب تنگه رودخانه Yaqui در مکزیک را با استفاده از روش ارزشگذاری مشروط موردبررسی

^۱ Travel Cost

که در آن U مطلوبیت غیرمستقیمی است که فرد به دست می‌آورد. Y سطح درآمد فرد و S سایر ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی است که تحت تأثیر سلیقه فرد است. بدیهی است که مطلوبیت فرد با استفاده از منابع تفریحی، بیشتر از هنگامی است که از این منابع استفاده نمی‌کند؛ یعنی:

$$U = U(1, Y-A; S) + \varepsilon_1 \geq U(0, Y; S) + \varepsilon_0 \quad (2)$$

به عبارت دیگر:

$$\Delta U = U(1, Y-A; S) - U(0, Y; S) + (\varepsilon_1 - \varepsilon_0) \geq 0 \quad (3)$$

در معادله فوق، A نشان‌دهنده تمایل به پرداخت گردشگر است که حاضر است برای بهره‌گیری از منابع تفریحی بپردازد و از طریق پرسشنامه برآورد می‌گردد. ε_1 و ε_0 نشانگر حوادث پیش‌بینی نشده‌ای است که موجب تغییر مطلوبیت فرد می‌شوند. همچنین، اعداد صفر و یک به ترتیب، موقعیت‌های استفاده و عدم استفاده فرد از منابع طبیعی را نشان می‌دهند.

در روش ارزشگذاری مشروط برای تعیین تمایل به پرداخت افراد معمولاً از پرسشنامه دوگانه استفاده می‌شود و دارای یک متغیر وابسته با انتخاب دوگانه می‌باشد که به یک مدل کیفی انتخابی نیاز دارد. معمولاً برای روش‌های انتخاب کیفی از احتمال^۱، لاجیت^۲، پروبیت^۳ و توبیت^۴ استفاده می‌شود (Amirnajad and Khalilian, 2006). در این مطالعه، از مدل لاجیت برای بررسی میزان تأثیر متغیرهای مختلف توصیفی بر میزان تمایل به پرداخت (WTP) گردشگران استفاده شد. احتمال (P_i) اینکه فرد یکی از پیشنهادها (A) را بپذیرد، بر اساس مدل لاجیت به صورت زیر بیان می‌شود (Hanemann, 1994):

$$P_i = F_{\eta}(\Delta U) = \frac{1}{1 + \exp(-\Delta U)} \frac{1}{1 + \exp\{-(\alpha - \beta A + \gamma Y + \theta S)\}} \quad (4)$$

در رابطه فوق $F_{\eta}(\Delta U)$ تابع توزیعی تجمعی با یک اختلاف Logistic استاندارد است و β ، γ و θ ضرایب برآورد شده‌ای هستند که انتظار می‌رود $\beta \leq 0$ ، $\gamma > 0$ و $\theta > 0$ باشند.

رفع این کمبودها کمک قابل توجهی نماید. از جمله این عوامل ارزشی است که گردشگران برای بازدید و استفاده از این منابع گردشگری قائل هستند که جزء منافع مستقیم جاذبه‌ها بوده و مردم آن را با مبالغ تمایل به پرداخت ابراز می‌کنند. در این راستا، مطالعه حاضر به برآورد ارزش اقتصادی-توریستی سواحل جزیره کیش در خلیج فارس و عوامل مؤثر بر آن با روش ارزشگذاری مشروط (CVM^۱) از طریق محاسبه و برآورد تمایل به پرداخت (WTP) افراد جامعه، پرداخته است.

۴. روش و روش شناسی موضوع

در این پژوهش برای تعیین ارزش اقتصادی-توریستی سواحل جزیره کیش و عوامل مؤثر بر تمایل به پرداخت گردشگران از روش ارزشگذاری مشروط استفاده گردیده است. تکنیکی استاندارد و انعطاف‌پذیر که بر اساس پرسشنامه که تمایل به پرداخت مردم را تحت یک سناریوی بازار فرضی از کالای محیط‌زیستی اندازه‌گیری می‌کند، تکمیل می‌گردد (Lee, 1997; Bateman et al., 2002). این روش در سال ۱۹۴۷ توسط Davis - Wantrap ارائه و در سال ۱۹۶۳ اولین بار توسط Jones et al., 2007; (Davis, 2003). این روش در میان روش‌های اندازه‌گیری منافع، منحصر به فرد است و توانایی آن برای به دست آوردن اطلاعات جزئی بسیار بالاست (Powe and Willis, 1996). روش ارزشگذاری مشروط از جمله روش‌های پرکاربرد به‌ویژه در کشورهای توسعه‌یافته است که در آن از طریق پرسش از مصرف‌کنندگان در مورد حداکثر تمایل به پرداخت آنها، اقدام به محاسبه ارزش یک کالای زیست‌محیطی می‌گردد (Sakai and Uchida, 2013). این روش یکی از ابزارهای استاندارد و انعطاف‌پذیر است که به‌طور گسترده در تجزیه و تحلیل هزینه - منفعت و اندازه‌گیری ارزش‌های غیر مصرفی و ارزش‌های مصرفی غیر بازاری منابع زیست‌محیطی به کار می‌رود (Dolan, P.; Metcalfe, 2007; Mitchell and Carson, 1989). در روش ارزشگذاری مشروط، فرض می‌شود افراد دارای تابع مطلوبیت زیر هستند:

$$(Y; S) U = u \quad (1)$$

^۱ Contingent Valuation Method

^۲Linear Probability Model

^۳ Logit

^۴ Probit

^۵ Tobit

مبلغ ۳۰۰۰ تومان و در صورت جواب منفی، قیمت پیشنهادی کمتر (۱۰۰۰ تومان) مورد پرسش قرار گرفت. همچنین پاسخگویان می‌توانند مبالغ پایین‌تر از ۱۰۰۰ تومان و مبالغ بالاتر از ۳۰۰۰ تومان را در قالب این سوال که حداقل و حداکثر مبلغی که تمایل به پرداخت جهت استفاده از امکانات تفریحی و توریستی منطقه مورد مطالعه هستید چه مقدار می‌باشد؟ نیز انتخاب کنند. لازم به ذکر است که این مقادیر پیشنهادی بر اساس یک مطالعه اولیه و با مراجعه حضوری و تکمیل ۳۰ پرسشنامه پیش‌آزمون^۱ در منطقه انتخاب شدند و از آنها خواسته شد، تا مبالغ پیشنهادی خود را جهت استفاده از خدمات گردشگری و تفریحی منطقه ابراز دارند. به این صورت که ابتدا به منظور تعیین میانگین مبلغ پیشنهادی به وسیله گردشگران جهت استفاده از خدمات گردشگری، پرسشنامه‌ای با سؤالات باز و بدون پیشنهاد قیمتی به آنها طراحی و از گردشگران در مورد تمایل به پرداخت آنها سؤال شد؛ سپس بر اساس اطلاعات اولیه به دست آمده، میانگین میزان تمایل به پرداخت پیشنهادی در پرسشنامه اصلی تعیین شد. پس از انجام پیش‌آزمون و تکمیل ۳۰ پرسشنامه، از طریق پرسشنامه الکترونیکی، تعداد ۲۸۳ نفر به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند. در تجزیه و تحلیل داده‌ها ۲۷ پرسشنامه به دلیل درک نادرست سوال‌های تمایل به پرداخت و ناقص بودن اطلاعات حذف گردید. در نهایت، از این مقدار پرسشنامه توزیع شده بین گردشگران سواحل جزیره کیش، ۲۵۶ پرسشنامه بعد از کنار گذاشتن موارد غیرقابل بررسی مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. شایان ذکر است در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل آماری متغیرها و تخمین پارامترهای مدل Logit از نرم‌افزار Eviwes 9 استفاده شد.

۵. آنالیز و تفسیر

پس از استخراج آمار و داده‌ها، نتایج تحلیل توصیفی ویژگی‌های اقتصادی و اجتماعی پاسخ‌دهندگان حاصل از بررسی پرسشنامه‌ها در جدول (۱) گزارش شده است.

بررسی ویژگی‌های پاسخگویان نشان می‌دهد، ۶۴ درصد آنها مرد و ۳۶ درصد را زنان تشکیل داده‌اند. همچنین ۷۸ درصد آنها متأهل و ۲۲ درصد مجرد می‌باشند. میانگین سن پاسخگویان ۳۷/۶

به منظور سنجش مقدار تمایل به پرداخت بازدیدکنندگان سه روش وجود دارد: روش اول موسوم به میانگین تمایل به پرداخت کل است که برای محاسبه مقدار مورد انتظار WTP به وسیله انتگرال‌گیری عددی در محدوده‌های $-\infty$ تا $+\infty$ به کار می‌رود. روش دوم میانگین WTP است که برای برآورد WTP مورد انتظار، از انتگرال‌گیری عددی بین صفر تا بی‌نهایت استفاده می‌شود. روش سوم موسوم به متوسط WTP قسمتی است که از آن برای محاسبه مقدار انتظاری تمایل به پرداخت، به وسیله انتگرال‌گیری عددی در محدوده صفر تا پیشنهاد ماکزیمم (A) استفاده می‌شود. از بین روش‌های مذکور روش سوم عملکرد بهتری دارد، زیرا این روش ثبات و سازگاری محدودیت‌ها با تئوری، کارایی آماری و توانایی جمع شدن را حفظ می‌کند (Lee and Han, 2002; Hanemann, 1994) و از طریق رابطه زیر محاسبه می‌گردد:

$$E(WTP) = \int_0^{maxA} F_{\eta}(\Delta U) dA = \int_0^{maxA} \frac{1}{[1 + \exp\{-\alpha^* - \beta A\}]} dA$$

$$\alpha^* = (\alpha + \gamma Y + \theta S)$$

(۵)

که در آن E(WTP) مقدار انتظاری WTP است و α^* عرض از مبدأ تعدیل شده است که با جمله اجتماعی - اقتصادی به جمله عرض از مبدأ اولیه (α) اضافه شده است (Lee and Han, 2002). شایان ذکر است که در این تحقیق، جهت جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسشنامه و به صورت الکترونیکی از مسافران بومی و غیربومی در طول فصل بهار سال ۱۳۹۷ استفاده شد که در محیط Adobe acrobat professional طراحی گردید. برای گروه نمونه از طریق شبکه‌های اطلاع‌رسانی و ایمیل ارسال و جواب‌ها نیز از همین طریق جمع‌آوری گردید و در نهایت برای سنجش روایی از نظرات متخصصین استفاده شد. پرسشنامه در دو بخش طراحی شد؛ در بخش اولیه، اطلاعات مربوط به ویژگی‌های فردی، اجتماعی و اقتصادی فرد پاسخگو و در بخش دوم سؤالات مربوط به تمایل به پرداخت گردشگران مطرح شد. در این بخش سه قیمت پیشنهادی ۱۰۰۰، ۲۰۰۰ و ۳۰۰۰ تومان به ازای هر گردشگر در سواحل جزیره کیش به صورت سه پرسش وابسته به هم ارائه شد. بدین صورت که ابتدا از پاسخگو پرسیده شد که آیا حاضر است مبلغ ۲۰۰۰ تومان از درآمد خود را جهت استفاده از امکانات تفریحی منطقه بپردازد؟ در صورت ارائه جواب مثبت،

¹ Pretest

منافع توریستی و تفریحی را نداشتند، ۱۹۴ نفر (۷۶٪) پیشنهاد را پذیرفتند. با ارائه پیشنهاد پایین تر (۱۰۰۰ تومان)، تعداد ۱۷ نفر (۶/۶٪) پیشنهاد دوم را نپذیرفتند و بیان کردند که پیشنهاد پایین تری ارائه گردد، درحالی که ۴۵ نفر (۱۷/۴٪) آن را پذیرفتند. آن دسته از پاسخ دهندگانی که اولین پیشنهاد (۲۰۰۰ تومان) را پذیرفتند، در گروه پیشنهاد بالاتر یعنی مبلغ ۳۰۰۰ تومان قرار گرفتند که آیا حاضر هستند مبلغ ۳۰۰۰ تومان برای هر یک از اعضای خانواده خود برای استفاده از منافع تفریحی و توریستی به عنوان ورودی پرداخت نمایند؟ از بین این افراد ۱۴۸ نفر (۵۷/۹٪) حاضر به پرداخت این مبلغ بوده و در مقابل، ۴۶ پاسخگو (۱۸/۱٪) پیشنهاد سوم را نپذیرفتند. نتایج نشان می دهد که مردم راضی و دارای تمایل به پرداخت مبلغی برای استفاده تفریحی از ساحل می باشند، به طوری که تقریباً ۹۳ درصد پاسخگویان حاضر به پرداخت مبلغی جهت استفاده از امکانات تفریحی هستند.

نتایج برآورد ضرایب متغیرهای توضیحی الگوی لجوجیت، سطح معنی داری آماری آنها و تأثیرگذاری این متغیرها بر متغیر وابسته با استفاده از روش نسبت راستنمایی (LR^۱) برای تعیین ارزش تفریحی سواحل جزیره کیش در جدول (۳) ارائه شده است. با توجه به عدم حصول نتیجه مناسب در مدل اولیه، متغیرهایی که سبب کاهش کارایی مدل شدند از مدل حذف شدند. در این بررسی به دلیل هم خطی شدید بین متغیرهای درآمد ماهیانه فرد و سایر خانوار، متغیر متوسط درآمد ماهیانه سایر افراد خانواده از مدل حذف گردید. همان طور که از نتایج تخمین مدل لجوجیت ملاحظه می شود، ضرایب متغیرهای تحصیلات، درآمد ماهیانه فرد، اقامت شبانه در ساحل و علاقه به محیط زیست در سطح یک درصد و متغیرهای هزینه سفر، بومی بودن، مدت زمان هر بازدید، جنسیت و قیمت پیشنهادی در سطح ۵ درصد تأثیر معنی دار بر تمایل به پرداخت افراد در بازدید از منطقه مورد مطالعه دارند. همچنین متغیرهای وضعیت تأهل و وجود مقاصد دیگر در سفر در سطح ۱۰ درصد معنادار و متغیرهای بعد خانوار و تمایل به بازدید در آینده به لحاظ آمار در این نمونه معنادار نبوده اند.

آمارهایی که در قسمت پایین جدول (۳) گزارش شده است، قدرت توضیح دهندگی مدل را بیان می کنند. میزان سودمندی

سال است که از حداقل سن ۱۷ سال تا حداکثر ۶۴ سال را دارا بوده اند. بنابراین اکثر پاسخگویان را افراد جوان تشکیل داده اند. همچنین افراد مورد پرسش به طور متوسط دارای بعد خانوار ۳/۹ نفر بوده اند که از حداقل ۱ نفر تا حداکثر ۷ نفر می باشند. همچنین با توجه به نتایج جدول فوق، وضعیت تحصیلی پاسخگویان نیز حاکی از آن است که حدود ۸۱ درصد دارای مدرک دیپلم و بالاتر از دیپلم هستند که نشان دهنده بالای سطح تحصیلات پاسخگویان است نتایج حاصل از احتمال پذیرش میزان تمایل به پرداخت افراد در جدول شماره (۲) آورده شده است.

جدول ۱: ویژگی های اجتماعی-اقتصادی پاسخگویان

نام متغیر	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر	توضیحات
سن	۳۷/۶	۷/۸	۱۷	۶۴	سال
بعد خانوار	۳/۹	۱/۴	۱	۷	نفر
جنسیت	۰/۶۸	۰/۲	۰	۱	مرد= ۱ و زن= ۰
وضعیت تأهل	۱/۲	۰/۱۹	۱	۲	مجرد= ۱ و متأهل= ۲
تحصیلات	۱۳	۳/۳	۳	۲۴	سال
متوسط درآمد ماهیانه فرد	۲/۳	۰/۸۴	۰	۷	میلیون تومان
متوسط هزینه پاسخگو بومی بودن	۱/۲۳	۰/۴۵	۰/۳	۲/۵	میلیون تومان
تمایل به بازدید در آینده	۰/۵۶	۰/۲۲	۰	۱	بله= ۱ و خیر= ۰
اقامت شبانه در ساحل	۱	۰/۱۳	۰	۱	بله= ۱ و خیر= ۰
مدت زمان هر بازدید	۰/۶۲	۰/۲	۰	۱	بله= ۱ و خیر= ۰
وجود مقاصد دیگر در سفر	۹/۵	۸/۷۷	۱	۴۸	ساعت
علاقه به محیط زیست	۰/۴۱	۰/۴۴	۰	۱	بله= ۱ و خیر= ۰
میزان تحصیلات	زیر دیپلم	دیپلم و فوق دیپلم	لیسانس	فوق لیسانس	دکتری
تعداد	۴۸	۵۷	۷۹	۴۴	۲۸
درصد	۱۸/۹	۲۲/۳	۳۰/۲	۱۷/۲	۱۱

ماخذ: یافته های تحقیق

جدول ۲: وضعیت پاسخگویی به سه مبلغ پیشنهادی برای محاسبه ارزش اکوتوریستی سواحل جزیره کیش

وضعیت پذیرش	شرح	پیشنهاد اولیه (۲۰۰۰ تومان)	پیشنهاد پایین (۱۰۰۰ تومان)	پیشنهاد بالا (۳۰۰۰ تومان)
پذیرش مبلغ	تعداد	۱۹۴	۴۵	۱۴۸
پیشنهادی	درصد	۷۶	۱۷/۴	۵۷/۹
عدم پذیرش مبلغ	تعداد	۶۲	۱۷	۴۶
پیشنهادی	درصد	۲۴	۶/۶	۱۸/۱
جمع	تعداد	۲۵۶	۶۲	۱۹۴
	درصد	۱۰۰	۲۴	۷۶

ماخذ: یافته های تحقیق

داده ها حاکی از این است که، ۶۲ نفر از گردشگران منطقه (۲۴٪) اولین پیشنهاد را نپذیرفتند و تمایلی برای پرداخت ۲۰۰۰ تومان برای هر یک از اعضای خانواده خود جهت بهره مندی از

^۱ Likelihood Ratio statistic

امکانات تفریحی در افراد با افزایش سن کاهش می‌یابد. همچنین علامت مثبت متغیر تحصیلات حاکی از آن است که سطح تحصیلات بالاتر، احتمال جواب مثبت در پرداخت برای بهره‌مندی از این منطقه را افزایش می‌دهد. به عبارت دیگر افزایش یک درصد در میزان تحصیلات پاسخگویان، احتمال تمایل به پرداخت را ۰/۴۱ درصد افزایش می‌دهد. همچنین، با توجه به اثر نهایی این متغیر (۰/۵۹)، افزایش یک سال در تحصیلات، احتمال پذیرش مبلغی جهت بهره‌مندی از این مجموعه را معادل ۵/۹ درصد افزایش می‌دهد. همچنین متغیر جنسیت، در سطح ۵ درصد معنادار است و علامت مثبت آن بیانگر این است که تحت گزینه بازار فرضی، در میان بازدیدکنندگان زن، احتمال پذیرش مبلغ پیشنهادی از سوی آنان افزایش خواهد یافت. از دیگر نتایج تحقیق، درآمد ماهانه خانوار در این مطالعه، از جمله متغیرهایی است که دارای تأثیرگذاری مثبت بر میزان تمایل به پرداخت برای استفاده از خدمات توریستی-تفریحی سواحل جزیره کیش است.

در نهایت، ضریب برآوردی متغیر علاقه به محیط‌زیست از دیدگاه فرد در سطح یک درصد، دارای بالاترین ضریب و با علامت مثبت معنادار شده است. علامت مثبت نشان می‌دهد که هر چه تمایلات زیست‌محیطی و نگرش افراد بهبود و بیشتر شود، احتمال تمایل به پرداخت را ۰/۰۸۶ درصد افزایش می‌دهد. بنابر تئوری علامت ضریب برآورد شده، متغیر قیمت پیشنهادی که از مهمترین متغیرهای مدل می‌باشد، منفی است. این علامت نشان‌دهنده آن است، در صورتی که مبلغ پیشنهاد شده برای ارزش تفریحی منطقه مورد مطالعه افزایش یابد، احتمال پذیرش در پرداخت مبلغی معین کاهش می‌یابد. همچنین، با توجه به اثر نهایی این متغیر، افزایش هزار تومان در مبلغ پیشنهادی، احتمال پذیرش تمایل به پرداخت جهت بهره‌مندی از این سواحل را معادل ۰/۰۱ درصد کاهش می‌دهد.

بعد از تخمین پارامترهای مدل Logit، با استفاده از روش متوسط WTP قسمتی به وسیله انتگرال‌گیری عددی در محدوده صفر تا پیشنهاد ماکزیمم که در معادله (۵) ارائه گردید، مقدار انتظاری متوسط WTP که ارزش اقتصادی توریستی سواحل جزیره کیش را نشان می‌دهد، برابر ۱۹۲۶ تومان به ازای هر بازدیدکننده به دست آمد. طبق گزارش‌های سازمان منطقه آزاد کیش (۱۳۹۶)، تعداد کل گردشگران جزیره در سال ۱۳۹۵ برابر با ۱۸۰۰۰۰۰ نفر اعلام شده است که از این تعداد رقمی در حدود ۱۰۰ هزار نفر اتباع خارجی بوده‌اند. با توجه به اینکه نظر

برآزش مدل ۰/۸۴ و نشان‌دهنده مناسب بودن مدل در توضیح رفتار متغیرها می‌باشد. همچنین فاکتور اثر نهایی در این مدل برابر ۰/۲۴۴۷ است و حاصلضرب این عامل در ضرایب، میزان اثر نهایی را محاسبه می‌کند. اثر نهایی نشان‌دهنده درصد احتمال تغییر در افزایش تمایل به پرداخت به ازای تغییر در یک واحد متغیر مستقل می‌باشد. به بیان دیگر، احتمال انتخاب مقدار یک یا احتمال اتفاق گزینه موردنظر را به ازای یک واحد تغییر در هر کدام از متغیرهای توضیحی نشان می‌دهد. در مدل لاجیت ضرایب برآورد شده اولیه فقط علائم تأثیر متغیرهای توضیحی را روی احتمال پذیرش متغیر وابسته نشان می‌دهند ولی تفسیر مقداری ندارند. بلکه اثرات نهایی هستند که مورد تفسیر قرار می‌گیرند. مقدار ضریب تعیین مک فادن برای الگوی لاجیت برآورد شده برابر با ۰/۳۴ است. این مقادیر با توجه به تعداد مشاهدات متغیر وابسته، ارقام مطلوبی هستند. همچنین مقدار آماره نسبت راستنمایی به دست آمده برابر ۸۷/۱۶ می‌باشد. مقدار احتمال این آماره نشان می‌دهد که تغییرات توضیح داده شده توسط این مدل، در سطح بالاتر از ۱ درصد معنی دار است.

جدول ۳: نتایج حاصل از برآورد الگوی لاجیت جهت محاسبه ارزش اکوتوریستی سواحل جزیره کیش

متغیرها	ضرایب برآورد شده	ارزش آماره t	اثر نهایی
عرض از مبدأ	-۱/۷	-۰/۷۷	-
سن	-۰/۱۶	-۴/۳۹***	-۰/۰۳۹
بعد خانوار	-۰/۰۴	-۰/۵۸ns	-۰/۰۰۰۹
جنسیت	۰/۱۵	۲/۵۱**	۰/۰۰۲
وضعیت تأهل	۰/۰۰۶	۱/۷۵*	۰/۰۰۰۸
تحصیلات	۰/۴۱	۴/۸۳***	۰/۰۵۹
متوسط درآمد ماهیانه فرد	۰/۱۲	۳/۳۸***	۰/۰۲۹
متوسط هزینه پاسخگو	-۰/۰۰۴	-۲/۴۳**	-۵/۷ E-۶
بومی بودن	-۰/۳۷	-۱/۸۹*	-۰/۰۰۷
تمایل به بازدید در آینده	۰/۰۵۳	۱/۳۷ns	۰/۰۷۶
اقامت شبانه در ساحل	-۰/۰۹	-۳/۲۸***	-۰/۰۱۳
مدت زمان هر بازدید	-۰/۰۳	-۲/۱۴**	-۰/۰۰۴
وجود مقاصد دیگر در سفر	-۰/۰۱	-۱/۸۲*	-۰/۰۰۱
علاقه به محیط‌زیست	۰/۰۶	۲/۹***	۰/۰۸۶
قیمت پیشنهادی	-۰/۰۰۷	-۲/۴۴**	-۰/۰۰۰۱

LR statistic = ۸۷/۱۶ McFadden R - Square = ۰/۳۴
Probability (LR Statistic) = ۰/۰۰۰ Goodness of fit = ۰/۸۴

مآخذ: یافته‌های تحقیق (***، **، * و ns به ترتیب معنی‌داری در سطح ۰/۰۰۱، ۰/۰۱ و ۰/۰۵ درصد و غیرمعنادار)

علامت منفی اثر نهایی متغیر سن معادل با ۰/۰۳۹ می‌باشد. یعنی با افزایش سن افراد، احتمال تمایل به پرداخت آنها جهت استفاده از اماکن تفریحی سواحل جزیره کیش ۳/۹ درصد کاهش می‌یابد. این نتیجه نشان می‌دهد که اهمیت و گرایش به استفاده از

شد که نشان می‌دهد، بازدیدکنندگان از امکانات تفریحی و توریستی جزیره کیش مورد نظر رضایت دارند که مبلغی از درآمد خود را جهت استفاده از منابع تفریحی این پدیده‌های این جزیره و حفاظت از مطبوعیت محیط زیست پرداخت نمایند. از دیگر نتایج تحقیق نشان داد که عواملی مانند: سن، جنسیت، وضعیت تأهل، تحصیلات، درآمد ماهیانه فرد، هزینه پاسخگو، بومی بودن، اقامت شبانه در ساحل، مدت زمان هر بازدید و تمایلات زیست محیطی تأثیر معناداری بر تمایل به پرداخت گردشگران دارند. همچنین متغیرهای بعد خانوار و تمایل به بازدید در آینده بر تمایل به پرداخت بازدیدکنندگان تأثیر معنی داری نداشتند. نتایج این تحقیق همسو با مطالعات (Sattout et al., 2007)؛ Oh Ahmadian et al., Reynisdottir et al., (2008)؛ et al., (2007) (2011) و Enriquez-Acevedo et al., (2018) می‌باشد. شایان ذکر است که شناسایی و تحلیل عوامل تأثیرگذار بر تقاضای تفریحی و توریستی ضمن کمک شایان در اجرای مدیریت موفق منطقه، در رضایت مندی بازدیدکنندگان از این مناطق نیز تأثیر مثبت فراوانی دارد و این موضوع در تعیین برنامه‌ریزی برای تأمین نیازهای آتی امری اجتناب‌ناپذیر است.

این مطالعه به نتایج بسیار مهم و کاربردی دست یافته است. نخست اینکه تمایل به پرداخت قابل ملاحظه‌ای به منظور حمایت از بهبود و توسعه مناطق ساحلی وجود دارد؛ بنابراین، برای سیاست‌گذاران گردشگری و منابع طبیعی و مسئولان منطقه این توجیه را فراهم می‌نماید که با بذل توجه به مشارکت و همکاری کلیه عاملان و کنشگران تأثیرگذار بر صنعت گردشگری منطقه، زمینه لازم جهت فراهم آوردن امکانات و تسهیلات توسعه گردشگری پایدار را در سواحل جزیره کیش فراهم نمایند. لازم به ذکر است که هرچند پرداخت ورودی برای مراجعه‌کنندگان داخلی را نمی‌توان پشتوانه مناسبی برای احداث و نگهداری مناطق تفریحی و تفرجی دانست، اما دریافت ورودی مطالبات استفاده‌کنندگان را افزایش داده و مسئولیت آن‌ها را در خصوص نگهداری منطقه بیشتر کرده و حساسیت آن‌ها را نسبت به سلامت سازه‌های منطقه یا پاکیزه و بهداشتی بودن تسهیلات پیش‌بینی شده افزایش می‌دهد. با اتخاذ چنین تدابیری آنان را نسبت به عملکرد نامناسب دیگران از قبیل نگهداری درختان، پراکنده کردن زباله‌ها، هدر رفتن آب شرب و مواردی از این قبیل حساس نموده و زمینه مدیریت مشارکتی در منطقه را فراهم می‌سازد. از آنجایی که تقویت درآمد حمایتی در پذیرش مبالغ پیشنهادی مؤثر است و تأثیر مثبت

گردشگران و بازدیدکنندگان داخلی در پرسشنامه لحاظ شده است، لذا تعداد کل بازدیدکنندگان داخلی برابر با ۱۷۰۰۰۰۰ نفر در نظر گرفته شد. با توجه به نتایج فوق، بر اساس رابطه (۱) می‌توان کل ارزش اکوتوریستی منطقه مورد مطالعه را محاسبه کرد.

میانگین تمایل به پرداخت \times تعداد بازدیدکنندگان سالانه = ارزش کل اکوتوریستی سواحل جزیره کیش

$$۱۷۰۰۰۰۰ \times ۱۹۲۶ = ۳۲۷۴/۲ \times ۱۰^۶ = \text{ارزش کل}$$

(۶)

بنابراین ارزش کل اکوتوریستی سالانه سواحل جزیره کیش $۳۲۷۴/۲ \times ۱۰^۶$ تومان به دست آمد که مبین ارزش قابل توجه این منطقه از دیدگاه گردشگران و نیاز به توجه ویژه سیاست‌گذاران در حفظ و بهبود این زیستگاه منحصربه‌فرد است.

۶. نتیجه‌گیری

امروزه در بسیاری از کشورهای جهان، گردشگری به‌عنوان منبع مهم درآمد ارزی مورد توجه قرار گرفته است. از این رو بسیاری از کشورها در رقابتی نزدیک و فشرده در پی افزایش بیش‌ازپیش منافع و عواید حاصل از فعالیت‌های گردشگری می‌باشند و بسیاری از صاحب‌نظران، گردشگری را یک فرصت منحصربه‌فرد می‌دانند. در این میان جزیره کیش با جاذبه‌های گردشگری و ساحل منحصربه‌فرد فردی که دارد، در همه فصول بخصوص پاییز و زمستان یکی از پرطرفدارترین مقاصد گردشگرهای ایران است. مهمترین دلیلی که کیش را به‌عنوان نگین درخشان ایران، منحصربه‌فرد فرد می‌کند سواحل زیبای آن با شن‌های سفید دوست‌داشتنی است. با توجه به این مهم، هدف از مطالعه حاضر، تعیین ارزش اقتصادی-توریستی و میزان تمایل به پرداخت بازدیدکنندگان به این جزیره با استفاده از روش ارزش‌گذاری مشروط (CVM) و پرسشنامه دوگانه تک‌بعدی است. برای اندازه‌گیری میزان تمایل به پرداخت از مدل Logit استفاده کرده و بر اساس روش حداکثر درست‌نمایی، پارامترهای این مدل برآورد گردید. نتایج نشان داد که میزان متوسط تمایل به پرداخت برای ورودی هر بازدیدکننده ۱۹۲۶ تومان و با توجه به متوسط بعد خانوار (۳/۹ نفر)، برای هر خانوار حدود ۷۵۱۱ تومان به دست آمد. همچنین، ارزش کل اقتصادی-توریستی سالانه مجموعه سواحل این جزیره برابر ۳۲۷۴/۲ میلیون تومان برآورد

conditional. *Journal of Agricultural Science and Natural Resources*, 2(13): 144-154.

Bateman, I.J.; Carson, R.T.; Day, B.; Hanemann, M.; Hanley, N.; Hett, T.; Swanson, J., 2002. *Economic valuation with stated preference techniques*, Edward Elgar. Cheltenham, UK. Northampton, MA, USA.

<https://doi.org/10.4337/9781781009727>

Bond Consulting Engineers., 2005. *Kish free zone organization, Tourism destination master plan (Iranian Garden in the Persian Gulf)*.

Brun, F., 2002. Multifunctionality of mountain forests and economic evaluation. *Forest Policy and Economics*, (4): 101- 112.

[https://doi.org/10.1016/S1389-9341\(02\)00010-2](https://doi.org/10.1016/S1389-9341(02)00010-2)

Chen, W.; Hong, H.; LIU, Y.; Zhang, L.; Hou, X.; Raymond, M., 2003. Recreation demand and economic value: An application of travel cost method for Xiamen Island. *China Economic Review*, 15: 398-406.

<https://doi.org/10.1016/j.chieco.2003.11.001>

Dolan, P.; Metcalfe, R. 2007. Valuing non-market goods: a comparison of preference-based and experience-based approaches. LSE working papers. <http://cep.lse.ac.uk/seminarpapers/25-02-08-DOL.pdf>.

Enriquez-Acevedo, T.; Camilo MBotero, M.; Cantero-Rodelo, R.; Pertuz, A.; Suarez. A., 2018. Willingness to pay for beach ecosystem services: The case study of three Colombian beaches. *Ocean & Coastal Management*, 161: 96-104.

<https://doi.org/10.1016/j.ocecoaman.2018.04.025>

Ghanbari, A.; Khani Gharieh Gapi, N., 2010. Kish importance in the tourism industry of Iran. The 6th National Cultural-Tourism Conference of the Gulf is Always Fars, the Center for Scientific and Cultural Tourism of Iranian Students.

Guo, Z.; Xiao, X.; Gan, Y.; Zheng, Y., 2001. Ecosystem functions services and their values a case study in Xingshan country of China. *Ecological Economics*.

بر تمایل به پرداخت افراد برای استفاده از این گونه خدمات تفریحی-توریستی و زیست‌محیطی دارد، گردشگری کارآفرین و توجه به افزایش درآمد افراد نیز می‌تواند مدنظر عاملان جهت اتخاذ تدابیر مناسب قرار گیرد. همچنین، با توجه به اهمیت تمایلات زیست‌محیطی و ارزش‌های توسعه پایدار از نظر بازدیدکنندگان، تأکید بر افزایش سطح تحصیلات، ایجاد محیطی فرهنگی و آموزش‌های عمومی افراد جامعه می‌تواند از سیاست‌هایی باشد که دولت برای بهره‌برداری بهینه از منابع طبیعی اتخاذ نماید.

از سوی دیگر، یافته‌های این تحقیق نشان از آگاهی مردم کشور ایران به اهمیت و ضرورت مناطق تفریحی ساحلی دارد. بنابراین برای برنامه‌ریزان و مسئولان شهری این امکان را فراهم می‌آورد تا در خصوص توسعه کمی و کیفی امکانات و خدمات رفاهی و بهداشتی در مناطق ساحلی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کنند. از دیدگاه مدیریتی و با در نظر گرفتن اهمیت آینده‌نگری و بینش سیاسی در این حوزه، این پژوهش می‌تواند نتایج کاربردی و قابل توجهی داشته باشد. تمایل به پرداخت و سرمایه‌گذاری‌های قابل توجه به‌منظور حمایت، بهبود و توسعه این منطقه گردشگری از نکات حائز اهمیت برای گردشگران و دوستداران این منطقه است. همین موارد برای مسئولان و برنامه‌ریزان توسعه توریسم در این منطقه توجیهی را ایجاد می‌کند که خدمات باکیفیت بالا را به بازدیدکنندگان ارائه دهند تا در مقابل درآمد بیشتری برای حفاظت از منابع طبیعی این منطقه داشته باشند.

منابع

Agaraj, X.; Murati, M., 2009. Tourism an important sector of economy development, *annals - economy series*, Constantin Brancusi University, Faculty of Economics, 1: 83-90.

Ahmadian, M.; Madani, S.; Khalili Araghi, M.; Rahbar, F., 2011. Estimating the economic value of coral reefs of Iran, regarding their recreational usage and using a contingent valuation method, case study: Kish Island. *Journal of Oceanography*, 1 (4): 37-48.

Amirnajad, H.; Khalilian, S., 2006. Estimation of presence value of northern forests of Iran using valuation method

- preservation values of national parks tourism resources using a contingent valuation method. *Tourism Management*, 23: 531-540.
[https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(02\)00010-9](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(02)00010-9)
- Lee, C.K. 1997., Valuation of nature-based tourism resources using dichotomous choice contingent valuation method. *Tourism Management* 18: 587-591.
[https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(97\)00076-9](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(97)00076-9)
- Mitchell, R.C.; Carson, R.T., 1989. Using surveys to value public goods: The Contingent Valuation Method. Washington, DC: Resources for the Future. 488 pp.
- Moghadas, R.; Sayadi, F.; Rafiee, H., 2015. The estimation and comparison of quantitative values of the two functions of recreation and conservation in Lake Lar. *Journal of Environmental Researches*, 5(9): 15-24.
- Oh, C.O.; Dixon, A.W.; Draper, J.; Mjelde, J.W., 2007. Estimating tourists' economic values of public beach access points. *Travel and Tourism Research Association: Advancing Tourism Research Globally*. 65. https://scholarworks.umass.edu/tra/2007/Presented_Papers/65.
- Ojeda M.I.; Mayer, A.S.; Solomon, B.D., 2008. Economic valuation of environmental services sustained by water flows in the Yaqui river delta. *Ecological Economics*, 65 (1): 155-166.
<https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2007.06.006>
- Powe. N.A.; Willis, K.G., 1996. Benefits received by visitors to heritage sites: A case study of warkworth castle. *Leisure Studies*, 15: 259- 275.
<https://doi.org/10.1080/026143696375558>
- Raheli, H.; Heidari Chapane, R.; Khodaverdizadeh, M., 2013. Estimating the outdoor recreation value and investigating effective variables on willingness to pay of individuals from Asiyabkharabe waterfall using contingent valuation method. *Journal of Geograghy and Planning*, 44(17): 95-117.
- Rasekhi, S.; Karimi, S.; Hamedi Rostami, M., 2012. 38(1): 141-154.
[https://doi.org/10.1016/S0921-8009\(01\)00154-9](https://doi.org/10.1016/S0921-8009(01)00154-9)
- Gutman, P., 2007. Ecosystem services: Foundations for a new rural-urban Compact. *Ecological Economics*, 62(3): 383 -387.
<https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2007.02.027>
- Hanemann, W.M., 1994. Valuing the environment through contingent valuation. *Journal of Economic Perspectives*, 8(4): 19- 43.
<https://doi.org/10.1257/jep.8.4.19>
- Heidari Chapane, R., 2008. Fundamentals of tourism planning. Semat Publication, Tehran, Iran.
- Imani Khoshkhou, M.H.; Ayoubi Yazdi, H., 2010. Comparative comparison study of the brand value of Kish and Qeshm tourisms objectives in terms of domestic tourists' perceptions. The 6th National Cultural-Tourism Conference of the Gulf is Always Fars, the Center for Scientific and Cultural Tourism of Iranian Students.
- Jones, N.; Sophoulis, C.M.; Malesios, C., 2007. Economic valuation of coastal water quality and protest responses: A case study in Mitalini, Greece. *The Journal of Socio Economics*, article in press.
<https://doi.org/10.1016/j.socec.2007.06.002>
- Karami, O.; Saleh, I.; Rafiee, H.; Hosseinpour Naderi, M., 2016. Estimating recreational value of Nazhvan park using the Contingent Valuation Method. *Environmental Researches*, 13(7): 85-92.
- Khodaverdizadeh, M.; Kavooosi Kalashmi, M.; Shahbazi, H.; Malekian, A., 2011. Estimation of ecotourism value using conditional valuation method (Case study: Sa'olan Mahabad Cave). *Journal of Geography and Development*, 23(9): 203-216.
- Kish free zone organization. 2014. Kish Island is the only engine city in Iran <http://www.sobhekish.ir/fa/kishnews/4513>
- Lee, C.; Han. S., 2002. Estimating the use and

- conservation. *Ecological Economics*, 315-322.
<https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2006.03.001>
- Sausmarez, N., 2007. Crisis management, tourism and sustainability: The role of indicators. *Journal of Sustainable Tourism*, 15(6): 700-714.
<https://doi.org/10.2167/jost653.0>
- Servati, M.R.; Mazbani, M.; Arjomand, A., 2016. Estimating of economic- tourism value of the Qeshm island's geomorphosites and analysis of the factors affecting visitors willingness to pay by the contingent valuation method (CVM). *Quarterly Journal of the Studies of Human Settlements Planning*, 33(10): 91-105.
- Sharpley, R., 2002. Rural tourism and the challenge of tourism diversification. *Tourism Management*, 23.
[https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(01\)00078-4](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(01)00078-4)
- Shrestha, R.K.; Stein, T.V.; Clark, J., 2007. Valuing nature-based recreation in public natural areas of the Apalachicola river region. Florida. *Journal of Environmental Management*, 85: 977-985.
<https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2006.11.014>
- Venkatachalam, L., 2003. The contingent valuation method: A review. *Environmental Impact Assessment Review*, 24: 89-124.
[https://doi.org/10.1016/S0195-9255\(03\)00138-0](https://doi.org/10.1016/S0195-9255(03)00138-0)
- Measuring willingness to pay for coastal tourism and its determinants by contingent valuation method: A Case Study of Caspian Sea Beaches. *Journal of Tourism Planning and Development*, 2(1): 13-32.
- Reynisdottir, M., Song, H.; Agrusa, J., 2008. Willingness to pay entrance fees to natural attractions: An Icelandic case study, *Tourism Management, Fees to natural attractions: An Icelandic case study. Tourism Management*, 1076- 1083.
<https://doi.org/10.1016/j.tourman.2008.02.016>
- Risén, E.; Nordström, J.; Malmström, M.E.; Gröndahl, F., 2017. Non-market values of algae beach-cast management—Study site Trelleborg, Sweden. *Ocean & Coastal Management*, 140: 59-67.
<https://doi.org/10.1016/j.ocecoaman.2017.02.009>
- Sakai, E.; Uchida, Y. 2013. A study on the use of 'contingent valuation' as a method for economic evaluation of the environment. *Ritsumeikan Journal of Asia Pacific Studies*, 32.
- Samadian, A.; Hosseini, H.; Negine Raouf Ava, M., 2009. The role of education on the development of infrastructure in Iran's tourism industry. *Human Geography Research Quarterly*, 4(1): 105-115.
- Sattout, E. J., Talhouk, S.N., and Caligari, P.D. S., 2007. Economic value of cedar relics in Lebanon: an application of contingent valuation method for